

Proba de

Código

CSPE080

Historia do mundo contemporáneo

Control

Poña aquí a etiqueta
de control do exame

(código só en letras)

Historia do mundo contemporáneo

1. Formato da proba

Formato

- A proba constará de catro grupos de preguntas, distribuídas do seguinte xeito:
 - Grupo 1: dez cuestións tipo test.
 - Grupo 2: catro cuestións a raíz dun texto.
 - Grupo 3: cinco definicións.
 - Grupo catro: catro cuestións a raíz dun mapa.

Puntuación

- A puntuación de cada grupo de preguntas é a seguinte:
 - Grupo 1: 2'00 puntos.
 - Grupo 2: 3'00 puntos.
 - Grupo 3: 2'00 puntos.
 - Grupo 4: 3'00 puntos.
- Dentro de cada grupo especifícase a puntuación outorgada a cada unha das preguntas que o compoñen.
- Na parte de cuestións tipo test, por cada catro contestacións incorrectas descontaranse 0'50 puntos.

Duración

- Este exercicio terá unha duración de 90 minutos.

Materiais ou instrumentos que se poden empregar durante a proba

- Bolígrafo con tinta negra ou azul.

Advertencias para o alumnado

- Os exames non deben levar ningún tipo de marca nin texto que poidan identificar o candidato.

2. Exercicio

Grupo de preguntas 1

[2,00 puntos: 0,20 por cuestión]

Nos enunciados que van deseguido, marque a resposta correcta.

En los enunciados que van a continuación, marque la respuesta correcta.

1. Cales foron as principais fontes de enerxía na primeira Revolución Industrial?

¿Cuáles fueron las principales fuentes de energía en la primera Revolución Industrial?

A Carbón e vapor.

Carbón y vapor.

B Nuclear.

Nuclear.

C Petróleo e electricidade.

Petróleo y electricidad.

2. A primeira constitución do mundo baseada nos principios liberais proclamouse durante a:

La primera constitución del mundo basada en los principios liberales se proclamó durante la:

A Revolución Francesa: 1789-1815.

B Revolución Americana: 1776-1789.

C Revolución Española: 1808-1814.

3. O enfrontamento entre as teses socialistas e as anarquistas prodúcese durante a:

El enfrentamiento entre las tesis socialistas y las anarquistas se produce durante la:

A II Internacional.

B III Internacional.

C I Internacional.

4. En que ano conclúen as unificacións de Italia e Alemaña?

¿En qué año concluyen las unificaciones de Italia y Alemania?

A 1830.

B 1780.

C 1870.

5. Cal foi do detonante do inicio da I Guerra Mundial?

¿Cuál fue el detonante del inicio de la I Guerra Mundial?

A A invasión de Polonia.

La invasión de Polonia.

B O asasinato do arquiduque Francisco Fernando do Imperio Austrohúngaro.

El asesinato del archiduque Francisco Fernando del Imperio Austrohúngaro.

C A marcha sobre Roma.

La marcha sobre Roma.

6. En que ano tivo lugar a Revolución Rusa?

¿En qué año tuvo lugar la Revolución Rusa?

A 1917.

B 1918.

C 1914.

7. De quen é obra a política económica da URSS baseada nos plans quinquenais?

¿De quién es obra la política económica de la URSS basada en los planes quinquenales?

A Stalin.

B Kruschev.

C Lenin.

8. A crise de 1929 tivo a súa orixe:

La crisis de 1929 tuvo su origen:

A No New Deal.

En el New Deal

B No crac da bolsa de Nova York.

En el crac de la bolsa de Nueva York.

C Na autarquía dos estados.

En la autarquía de los estados.

9. Onde se aprobou a acta fundacional da ONU?

¿Dónde se aprobó el acta fundacional de la ONU?

- A** Conferencia de Yalta.
- B** Tratado de Versalles.
- C** San Francisco (EEUU).

10. En que período nace a Organización do Tratado do Atlántico Norte?

¿En qué período nace la Organización del Tratado del Atlántico Norte?

- A** I Guerra Mundial.
- B** II Guerra Mundial.
- C** Guerra Fría.

Grupo de preguntas 2

[3,00 puntos]

Lea o texto seguinte e conteste ás cuestións.

Lea el texto siguiente y conteste a las cuestiones.

Esiximos, baseándonos no dereito dos pobos a dispoñen de si mesmos, a reunión de todos os alemáns nunha grande Alemaña.
Esiximos a igualdade de dereitos do pobo alemán con respecto ás demais nacións e a derogación dos tratados de paz de Versalles e Saint-Germain.
Esiximos terras para alimentar o noso pobo e para o establecemento do noso excedente de poboación.
Só poden ser cidadáns do Estado os compatriotas, e unicamente pode ser compatriota quen teña sangue alemán sen distinción de crenzas. Xa que logo, non pode ser compatriota ningún xudeu.

Partido Obreiro Alemán. Programa. 24-II-1920

Exigimos, basándonos en el derecho de los pueblos a disponer de sí mismos, la reunión de todos los alemanes en una gran Alemania.

Exigimos la igualdad de derechos del pueblo alemán con respecto a las demás naciones y la derogación de los tratados de paz de Versalles y Saint-Germain.

Exigimos tierras para alimentar a nuestro pueblo y para el establecimiento de nuestro excedente de población.

Sólo pueden ser ciudadanos del Estado los compatriotas, y únicamente puede ser compatriota quien tenga sangre alemana sin distinción de creencias. Por tanto, no puede ser compatriota ningún judío.

Partido Obrero Alemán. Programa. 24-II-1920

11. Clasifique o texto (tipo, data, lugar, tema e autor) e indique tamén as circunstancias en que foi escrito e a ideoloxía que sustenta. [0,25 puntos]

Clasifique el texto (tipo, data, lugar, tema y autor) e indique también las circunstancias en las que fue escrito y la ideología que sustenta. [0,25 puntos]

12. Analice e complete as ideas fundamentais expostas nos distintos puntos. [1,50 puntos]

Analice y complete las ideas fundamentales expuestas en os distintos puntos. [1,50 puntos]

- 13.** En que contexto económico e político, e como consegue Hitler chegar ao poder? De que xeito organiza o Estado nazi? [0,75 puntos]

¿En qué contexto económico y político, y cómo consigue Hitler llegar al poder? ¿De qué modo organiza el Estado nazi? [0,75 puntos]

- 14.** Comente a política de agresión alemá no exterior e a súa relación co desencadeamento da II Guerra Mundial. [0,50 puntos]

Comente la política de agresión alemana en el exterior y su relación con el desencadenamiento de la II Guerra Mundial. [0,50 puntos]

Grupo de preguntas 3

- 15.** Defina os termos da táboa nos cadros da dereita. [2,00 puntos: 0,40 por definición]

Defina los términos de la tabla en las casillas de la derecha. [2,00 puntos: 0,40 por definición]

Montesquieu	
Anarquismo	
Soviets	

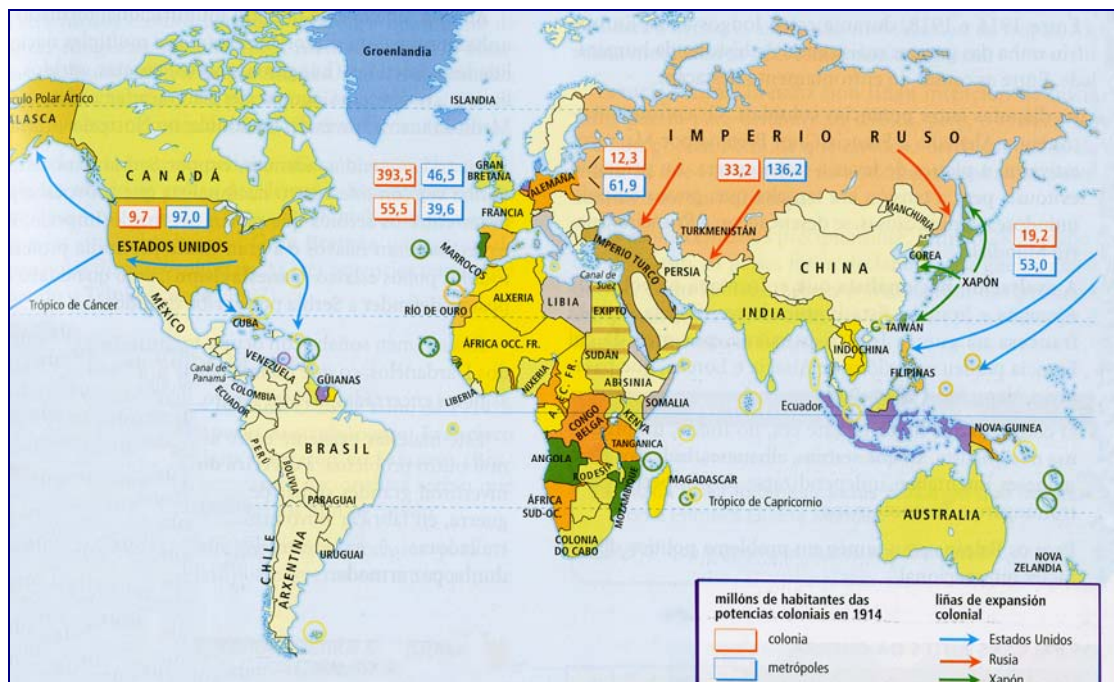
Tratado de Maastricht	
Guerra Fría	

Grupo de preguntas 4

[3,00 puntos]

Observe o mapa seguinte e conteste ás cuestións que se formulan sobre el.

Observe el mapa siguiente y conteste a las cuestiones que se formulan sobre él.

- 16.** Clasifique o mapa (tipoloxía, cronoloxía e tema) e interprete os datos (principais imperios coloniais e liñas de expansión colonial dos países citados). [1,25 puntos]
-

Clasifique el mapa (tipología, cronología y tema) e interprete los datos (principales imperios coloniales y líneas de expansión colonial de los países citados). [1,25 puntos]

- 17.** Analice as principais causas do imperialismo colonial (económicas, políticas, demográficas, etc.) Que tipo de argumentos utilizaban os países colonialistas para xustificar a súa expansión colonial? [1,25 puntos]
-

Analice las principales causas del imperialismo colonial (económicas, políticas, demográficas, etc.) ¿Qué tipo de argumentos utilizaban los países colonialistas para justificar su expansión colonial? [1,25 puntos]

- 18.** Que incidencia tivo a colonización nos pobos colonizados? [0,25 puntos]
-

¿Qué incidencia tuvo la colonización en los pueblos colonizados? [0,25 puntos]

- 19.** Cales foron os principais enfrontamentos coloniais que puxeron en perigo as relacións internacionais? Que influencia tiveron no estoupido da I Guerra Mundial. [0,25 puntos]
-

¿Cuáles fueron los principales enfrentamientos coloniales que pusieron en peligro las relaciones internacionales? ¿Qué influencia tuvieron en el estallido de la I Guerra Mundial. [0,25 puntos]

3. Solución para as preguntas tipo test

Nº	A	B	C	
1	X			
2		X		
3			X	
4			X	
5		X		
6	X			
7	X			
8		X		
9			X	
10			X	
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
Nº de respostas correctas				
Nº de respostas incorrectas				
Puntuación total				

Nas preguntas tipo test,
por cada catro respostas incorrectas descontaranse 0'50 puntos.

4. Solución para as preguntas que non son tipo test

Grupo de preguntas 2

Pregunta 11

- Trátase dun texto político, que recolle catro puntos do programa do Partido Obreiro Alemán, redactado en 1920 coa colaboración de Adolf Hitler, quen, nado en Austria en 1889 e autodidacta de formación, impregnado de fortes sentimentos nacionalistas, é inseparable da ideoloxía nacionalsocialista (nazi), chegando a instaurar un modelo de Estado que se coñece como III Reich.
- A derrota alemá na Gran Guerra significou para el, como para moitos dos seus compatriotas, unha grave humillación que logrou superar alimentando fortes desexos de vinganza. En 1920 intervén na redacción dun programa de actuación, os “vinte e cinco puntos”, onde se anticipan os obxectivos fundamentais da súa política, que serán defendidos polo Partido Obreiro Alemán Nacionalsocialista.

Pregunta 12

- Nos catro puntos aquí expostos deféndese a creación dunha grande Alemaña (punto 1), a loita contra o Tratado de Versalles (punto 2), a procura de espazo vital (punto 3), e o racismo e o antisemitismo (punto 4).
 - Respecto ao punto 2, faise mención a dous tratados de paz que ao remate da Gran Guerra (1919) impuxeron as potencias aliadas a Alemaña (Versalles) e a Austria (Saint Germain). Nas negociacións non interviñeron os vencidos, o que creará futuros resentimentos. Alemaña considerará que o tratado de paz que asinou foi unha imposición non consentida. Un dos criterios seguidos no Tratado de Versalles, defendido fortemente polos franceses, foi “facer pagar a Alemaña”, que implicaba que fose considerada a máxima responsable da guerra e, xa que logo, merecía a imposición de fortes sancións económicas, militares e territoriais.
 - Polo que respecta aos puntos 1 e 3, e en consonancia coas ideas de revanchismo e sentimento de humillación por Versalles, Hitler propugna unha revisión do tratado e defende a necesidade de levar a cabo unha expansión e recuperación efectiva daqueles territorios nos que existe poboación xermana (a creación dunha grande Alemaña). Unha vez que o novo Estado alemán, baixo a dirección dos nazis, alcance a categoría que noutrora tivera a nación alemá, as potencias europeas non poderían impedir a creación dun espazo de influencia económica e política (o espazo vital) reservado á raza alemá en expansión.
 - Respecto ao punto 4, a diferenza de razas derívase directamente da aceptación da desigualdade humana, postulado básico dos sistemas fascistas, pero que no caso alemán ten unha motivación: a superioridade da raza aria e o odio aos xudeus, considerados como a raza impura e culpables das desgrazas económicas e políticas dos alemáns. O sentimento de odio contra eles quedará recollido en leis e actuacións que culminarán nas terribles cá-

maras de gas e nos campos de concentración dos anos da II Guerra Mundial. Xunto aos xudeus, xitanos, polacos, enfermos mentais, etc., sufriron tamén as consecuencias de seren considerados inferiores. No polo oposto, os arios están adornados de todas as virtudes.

Serán precisamente as ideas do espazo vital e do racismo as que diferenciarán o nazismo do resto dos postulados ideolóxicos característicos dos demais fascismos.

Pregunta 13

- A crise de 1.929 produciu en Alemaña un forte revés económico. O crac da bolsa de Nova York provoca a retirada masiva de capital estranxeiro, que vai seguida dunha forte crise financeira, do afundimento da industria e dun forte incremento do paro.

A crise económica vai acompañada da crise política. Os nazis foron suficientemente hábiles como para conseguir o apoio de amplos sectores da poboación, desde os obreiros ata a grande burguesía financeira e industrial, e tiraron partido do descontento xeral existente no pobo alemán. A debilidade dos gobernos democráticos, a falta de entendemento entre os partidos políticos defensores da legalidade e o temor á expansión do comunismo, facilitaron o seu ascenso.

Logo do éxito electoral do seu partido en xaneiro de 1933, Hitler é nomeado chanceler polo presidente da República. Convoca novas eleccións coas que obter a maioría absoluta no Parlamento. A campaña electoral estivo chea de violencia e os nazis aproveitaron o incendio do Reichstag (provocado por eles mesmos) para acusar aos comunistas, disolver o seu partido, prohibir a prensa de esquerdas e suspender as liberdades individuais garantidas na Constitución. Tras a vitoria electoral, o novo Parlamento concedeu a Hitler plenos poderes, transformándose así nun ditador legal. En agosto de 1934, despois da morte do presidente da República, Hitler asume as funcións de xefe do Estado e xefe do Goberno. O III Reich inicia así a súa andadura da man do Führer, o guía a quen todo alemán deberá obediencia absoluta.

- A partir dese momento organizará o Estado nazi sometendo á poboación alemá a un ríxido control da policía e de pensamento. As bibliotecas foron expurgadas e moitos libros queimados; os medios de comunicación de masas censurados e postos ao servizo da divulgación da ideoloxía nazi; homes e mulleres de todas as idades foron encadrados en diversas organizacións de carácter nazi. Os xudeus sufriron cada vez con máis dureza unha lexislación que restrinxía a súa liberdade. No terreo económico implantouse un ríxido dirixismo co obxectivo de relanzar todos os sectores produtivos e reducir o paro.

Pregunta 14

- Así e todo, malia os éxitos relativos, a economía alemá presentaba graves carencias que impedían o seu total desenvolvemento, especialmente a insuficiencia de materias primas e o reducido do seu mercado interno. A expansión e a ocupación de novos mercados eran a solución. A saída será a guerra.

Desde 1938, Hitler vai anexionando ao III Reich territorios europeos poboados por alemáns mediante unha hábil combinación de diplomacia e demostración de forza: Austria, os territorios checos dos Sudetes e Bohemia-Moravia e o territorio de Memel. Os gobernos francés e británico, querendo manter a paz a toda costa, permitiron que Checoslovaquia fose sacrificada aos desexos alemáns.

A partir de marzo de 1939, Hitler comeza a esixir a anexión de Dantzig e do corredor pola-

co que pon en comunicación a rexión de Prusia co resto do Estado alemán. Os gobernos francés e británico abandonan a súa política de pacificación e garanten a independencia de Polonia. Pero tras o acordo de non agresión coa URSS, Hitler dá a orde de invadir Polonia o 1 de setembro de 1939, co que se inicia a II Guerra Mundial.

Grupo de preguntas 3

Pregunta 15

- **Montesquieu.** Filósofo e escritor francés (1689-1755). Malia ser nobre de toga, atacou a sociedade na que lle tocou vivir. Atacou as monarquías absolutas e defendeu a división de poderes. Na súa obra “O espírito das leis”, os poderes xa non residen exclusivamente na figura do monarca, e establece os seguintes: poder executivo (correspóndelle á figura do rei), legislativo (correspóndelle ás cortes) e xudicial (correspóndelle aos tribunais de xustiza). A súa idea de división tripartita de poderes constitúe unha das bases fundamentais do novo modelo de estado que xurdiu das revolucións liberais.

- **Anarquismo.** Partindo da análise da situación da clase obreira, ao longo do século XIX xorden propostas que achegan posibles solucións para mellorar a súa situación. Así, esta doutrina e práctica política pretende construír unha sociedade na que exista a igualdade, a liberdade individual e a xustiza social sen necesidade de ningún tipo de poder nin goberno. Bakunin e Kropotkin son os seus líderes máis destacados.

Parte da base de que toda autoridade política (democracia, república, monarquía, etc.) imposta é mala e tiránica. Defende que, fronte ao Estado, se institúa unha organización social baseada na unión libre de grupos e individuos, en comunas ou pequenas células gobernadas en réxime de autoxestión, onde a autoridade política sexa substituída por acordos libres entre traballadores.

- **Soviets.** Durante a Revolución Rusa de 1905, como consecuencia da acción popular, apareceron estas organizacións revolucionarias ou consellos obreiros, non só como comités de folga, senón que exercían funcións de goberno na súa zona de actuación. Durante a revolución burguesa de febreiro de 1917 organízanse de novo, dando lugar a unha duplicidade de poderes (o do goberno e o dos soviets). Lenin, artífice da Revolución Bolxevique de Outubro, coa súa consigna de “paz, terra e todo o poder para os soviets”, conseguirá o seu apoio para acadar o triunfo, e así nacerá, logo, a URSS.
- **Tratado de Maastricht.** Tratado que se asina nesta cidade dos Países Baixos en 1992, aínda que non entrará en vigor ata 1993. Por el, a Comunidade Europea (CE) cambiou definitivamente o seu nome polo de Unión Europea (UE). Establece os tres alicerces básicos da “nova Europa”: lograr unha política económica e monetaria común (substitución a partir de 1999 do ECU polo euro, actualmente en 12 dos 25 países); camiñar cara a unha política exterior e de seguridade común (PESC); e a cooperar nos ámbitos da xustiza e de asuntos interiores.
- **Guerra Fría.** É un modelo de relacións internacionais que se desenvolveu logo da II Guerra Mundial e que se baseaba nun forte antagonismo entre dous bloques liderados polas dúas superpotencias daquela (os EEUU e a URSS), que representan dúas concepcións políticas, económicas e ideolóxicas difíciles de harmonizar: a capitalista e a comunista, respectivamente.

Este enfrontamento tenso nunca chegou a enfrontar directamente as dúas superpotencias, pero si aliados de cada un dos bloques: Bloqueo de Berlín (1948-1949), Guerra de Corea

(1950-1953), crise dos mísiles de Cuba (1962). Ademais, contribuíu a acelerar enormemente a carreira armamentista.

Grupo de preguntas 4

Pregunta 16

- Clasificación [0,25 puntos]: trátase dun mapa político do mundo, de carácter histórico, sobre a conformación dos imperios coloniais en 1.914.
- Interpretación [1,00 puntos]: en función dos millóns de habitantes que tiñan nas colonias e mais no total do seu territorio, os grandes imperios coloniais foron: Gran Bretaña, con 393'5 (total: 440); Francia, con 55'5 (total: 95'1); Rusia, con 33'2 (total: 169'4); Xapón, con 19'2 (total: 72'2); Alemaña, con 12'3 (total: 74'2); os Estados Unidos, con 9'7 (total: 106'7).

Nos casos de Gran Bretaña e Francia, a extensión e a poboación das metrópoles era moi inferior respecto ás das colonias. En Rusia e Alemaña, a extensión da metrópole era inferior á das colonias, pero a poboación era superior. Xapón e os Estados Unidos presentaban maiores superficies no seu propio territorio que nas súas colonias.

Gran Bretaña, o máis grande dos imperios (posuía unha cuarta parte da poboación mundial), tiña na India a “xoia da coroa”, aínda que tamén eran de grande importancia as colonias de Canadá, Australia, Nova Celandia e a Unión Surafricana. O dominio das grandes rutas marítimas estaba nas súas mans. O control de portos e das canles estratéxicas facilitoulle o dominio dos mares. Por tal motivo, asegurouse bases no Atlántico (Illas Falkland, O Cabo, Illa de Ascensión, etc.), no Índico (Colombo, Illas Maldivas, etc.) e no Pacífico, na súa ruta cara a China (Singapur, Hong Kong, etc.). E cando se construíu a Canle de Suez, comprou unha grande cantidade de accións da compañía franco-turca propietaria e explotouno a medias cos franceses.

As liñas de expansión colonial ían dirixidas así: no caso de Rusia, dun lado cara á ocupación dos estreitos do Bósforo e o Dardanelos, para conseguir unha saída ao Mediterráneo, e doutro, cara ao leste (Siberia e Asia Central), na procura dunha saída ao Pacífico; no caso dos Estados Unidos, os seus intereses céntranse no Caribe (Cuba, Porto Rico, etc.) e no Pacífico (Samoa, Hawaii, etc.); no caso de Xapón, este país pretendía o dominio das illas adxacentes e continuar a súa expansión cara a China (Manchuria).

Pregunta 17

- Causas [1,00 puntos]: a expansión imperialista desa época foi un reflexo das necesidades e das circunstancias dos estados europeos, así como das dos EEUU e de Xapón. Os factores explicativos pódense resumir do seguinte xeito:
 - *Económicos*: froito das necesidades derivadas do desenvolvemento dunha revolución industrial, faise necesario asegurarse mercados protexidos onde colocar os seus produtos elaborados, onde poder obter materias primas e alimentos demandados pola industria e a poboación da metrópole, e onde investir os excedentes de capital.

- *Políticos*: como a grandeza da nación ou dun pobo, o prestixio internacional (unha grande potencia debe estar presente en todos os puntos do globo) e a rivalidade política entre as nacións (unha carreira por chegar antes que o rival).
 - *Demográficos e sociais*: ante o forte incremento da poboación desde finais do século XVIII, a presión demográfica obriga a moitos europeos a emigrar. Nalgún caso, a correlación entre o exceso de poboación europea, as saídas migratorias e a formación das colonias é evidente: Canadá, Australia, etc.
 - Doutra banda, a expansión imperial podía ofrecer unha válvula de escape ás tensións sociais provocadas polas reivindicacións do proletariado, posto que a demanda de produtos para as colonias podía incrementar o emprego nas fábricas da metrópole e diminuír o paro.
 - Por último, non podemos esquecer outros motivos que tamén contribuíron á expansión colonial, tales como a superioridade técnica e armamentista, o espírito de aventura, as descubertas científicos, a actividade dos exploradores e dos misioneiros, etc.
- Argumentos [0,25 puntos]: a ocupación, o dominio e a explotación do territorio trátanse de xustificar con argumentos de tipo moral ou ético. A evidencia do progreso económico e técnico dos occidentais fronte ao resto do mundo tivo como resultado a aparición do mito desgraciado da desigualdade das razas e da superioridade branca, o que serviu como xustificante da necesaria e inevitable acción política, social, cultural e relixiosa que os “pobos civilizados” debían realizar para sacar do atraso secular e da barbarie o resto dos pobos, nunha suposta “misión civilizadora”.

Pregunta 18

- A incidencia da colonización nos países dominados foi moi importante. As consecuencias para as sociedades indíxenas foron negativas: as estruturas tribais quedaron rotas; a explotación da man de obra chegou a ser brutal; as doenzas “levadas” polos europeos afectaron moi negativamente a algunhas poboacións indíxenas (tamén é certo que levaron adiantos médicos); o impacto da cultura occidental fíxolles perder, na maioría dos casos a súa identidade ás culturas indíxenas. Vellas civilizacións non europeas foron desprezadas polos brancos, os seus costumes declarados bárbaros, as súas linguas infravaloradas, a industrialización prohibida, a economía controlada, a política ditada desde a metrópole, as razas “de cor” consideradas inferiores, etc.

Pregunta 19

- A carreira colonial acelerou os motivos de tensión entre as potencias imperialistas no período que precedeu á Gran Guerra, posto que a partir da década de 1890 as posibilidades de expansión eran xa moi reducidas. Ás tres potencias coloniais iniciais (Gran Bretaña, Francia e Rusia) sumáranse outras novas (Italia, Alemaña, os EEUU e Xapón).

As crises sucedéronse en certas áreas estratéxicas de confluencia de intereses contrapostos e, nalgún caso, chegaron ao enfrontamento militar.

Tras a Conferencia de Berlín sobre África (1885), os estados interesados iniciaron unha frenética carreira para ocupar o máximo territorio posible. Os conflitos foron numerosos:

- Franco-británicos: Francia quere dominar da costa occidental á oriental, é dicir, do Senegal a Djibuti; Gran Bretaña pretende dominar de norte a sur, entre O Cairo e O Cabo. O “choque” prodúcese en Fashoda (Sudán).

- Italo-franceses: no norte de África (Alxeria e Libia).
- Hispano-franceses: en Marrocos.
- Outros.

China, foi outra zona especialmente conflitiva, por causa dos intereses de case todos os estados imperialistas, que acabarán logrando concesións de favor ao seu comercio e aos seus investimentos.

Así, producíronse rozamentos que, aínda que non desencadearon directamente a Gran Guerra, si que aumentaron a tensión internacional.